

Michael ontwaakte en tastte naar zijn wapen dat niet meer naast zijn bed lag. Zijn vingers gleden over het kale hout en hij schoot overeind, opeens klaarwakker, zijn huid nat van het zweet en de herinnering aan ijs. In de flat bewoog niets, en het enige geluid kwam van buiten, uit de stad. De vrouw naast hem bewoog zich met een ruisend geluid door de warme kluwen van hun lakens en haar hand vond de harde ronding van zijn schouders. ‘Alles goed, schat?’

Bleek ochtendlicht filterde door de gordijnen, het open raam, en hij bleef met zijn rug naar haar toe zitten, zodat ze het jongetje niet kon zien dat in zijn ogen school, en de pijnplek, zo diep verzonken dat ze die nog niet had ontdekt. ‘Akelig gedroomd, liefde.’ Zijn vingers vonden de golving van haar heup. ‘Ga maar gauw weer slapen.’

‘Zeker weten?’ Het kussen dempte haar stem.

‘Ja, hoor.’

‘Hou van je,’ zei ze, en ze was weg.

Michael keek hoe ze insliep en zette toen zijn voeten op de vloer. Hij voelde aan oude littekens, door bevroering ontstaan, aan de dode plekken in zijn handpalmen en aan de toppen van drie vingers. Hij wreef zijn handen en hield ze toen in het licht. De palmen waren breed, de vingers lang en ze liepen spits toe.

De vingers van een pianist, zei Elena vaak.

Breed en gehavend, reageerde hij dan hoofdschuddend.

De handen van een kunstenaar...

Ze zei zulke dingen graag, in de taal van de optimist en de dromer. Michael boog zijn vingers, hoorde in zijn hoofd de klank van haar woorden, met dat zangerige accent, en even schaamde hij zich. Zijn handen hadden veel gedaan, maar nooit iets creatiefs. Hij stond op en maakte een rolbeweging met zijn schouders, terwijl New York om hem heen vaste vorm aannam: Elena’s appartement, de geur van pasgevalen regen op warm asfalt. Hij trok zijn spijkerbroek aan en keek naar het open raam. De nacht bedekte de stad als een donkere hand waarvan de huid nog niet met grijs was dooraderd. Hij keek naar Elena’s gezicht dat

bleekjes oplichtte in het halfduister, zacht en gekreukt van de slaap. Ze lag roerloos in het bed dat ze deelden; haar schouder was warm toen hij die met twee vingers beroerde. Buiten werd de stad zo donker en stil als maar kon, het geluidloze moment aan het einde van een ademtocht. Hij streek wat haar weg uit haar gezicht, en hij zag op haar slaap het kloppen van haar levensader, regelmatig en sterk. Hij zou die klopping graag voelen, om zich te overtuigen van de kracht en de duurzaamheid daarvan. Een oude man lag op sterven, en als hij dood was kwamen ze achter Michael aan. En kwamen ze achter háár aan, om Michael te grazen te nemen. Elena wist niets van dit alles, of van de dingen waarbij hij betrokken was, of van de gevaren die haar daardoor bedreigden, maar Michael zou haar met vuur en vlam verdedigen.

Vuur en vlam.

Wie te dicht bij het vuur komt, verschroeit.

Zo was dat. Daar viel niets tegen in te brengen.

Hij bestudeerde haar gezicht in het schemerlicht, de gladde huid en volle, iets geopende lippen, het zwarte haar dat in golven naar haar schouders liep en dan uitwaaierde, als branding. Ze draaide zich om in haar slaap, en even voelde Michael een somber gevoel in zich opkomen dat hij maar al te goed kende: het zeker weten dat het eerst slechter zou gaan voor het beter werd. Geweld had zich al vanaf zijn jeugd aan hem gehecht als een geur. En was nu ook om haar heen komen te hangen. Opnieuw beseftte hij dat hij bij haar weg moest gaan; zijn problemen oppakken en vertrekken. Dat had hij natuurlijk al eerder geprobeerd, niet één, maar wel honderd keer. Maar na elke mislukte poging was dat zeker weten alleen maar sterker geworden.

Hij kon niet leven zonder haar.

Hij zou zorgen dat het goed kwam.

Michael ging met zijn vingers door haar haar en vroeg zich opnieuw af hoe de narigheid hier was terechtgekomen. Hoe hadden dingen zo snel zo mis kunnen lopen?

Hij liep naar het raam en schoof het gordijn net ver genoeg opzij om in de steeg te kunnen kijken. De auto stond er nog, zwart en laag, in de schaduwen verderop. De voorruit weerkaatste de buitenlichtjes, waardoor hij niet naar binnen kon kijken, maar van de mannen in het voertuig kende hij er in elk geval één. Diens aanwezigheid daar was bedreigend en maakte Michael sprakeloos van woede. Hij had afspraken gemaakt met de oude heer en verwachtte dat die zich daar dan ook aan hield. Woorden waren voor Michael nog altijd belangrijk.

Beloftes.

Gedragsregels.

Hij keek nog één keer naar Elena en pakte toen twee pistolen kaliber .45 met geluiddemper uit de plaats waar hij die verborgen hield. Ze voelden koel aan en lagen vertrouwd in zijn handen. Hij controleerde de lading en er trok een frons over zijn gezicht toen hij zich afkeerde van de vrouw van wie hij hield. Dit had achter hem moeten liggen; hij had hiervan bevrijd moeten zijn. Hij moest weer aan de man in de zwarte auto denken.

Acht dagen terug waren ze broers geweest.

Michael was bij de deur en bijna buiten toen Elena zijn naam riep. Hij bleef even staan, legde toen de wapens neer en glipte terug de slaapkamer binnen. Ze lag op haar rug met een arm half in de lucht. ‘Michael...’

De naam speelde als een lachje over haar lippen en hij dacht dat ze misschien droomde. Ze draaide zich om en een vleug van de geur van een warm bed kwam de kamer in – de geur van haar huid, van gewassen haar. Het was de geur van huiselijkheid en de toekomst, de belofte van een ander leven. Michael weifelde, maar pakte haar hand toen ze zei: ‘Kom terug in bed.’

Hij keek naar de keuken waar hij de wapens naast een blik met gele verf had gelegd. Haar stem was overgegaan in een gefluister en hij wist dat als hij nu wegging, ze weer in slaap viel en alles zou vergeten. Hij kon dan naar buiten glippen en doen waar hij goed in was. Als hij dat stel daar doodschoot zou de zaak escaleren, er zouden andere mannen op hem af worden gestuurd; maar het kon zijn dat zijn boodschap afdoende was.

Het kon ook zijn van niet.

Zijn blik ging van Elena naar het raam. De nacht buiten was zwart, de huid strakgespannen. De auto stond er nog, net als gisternacht en de nacht ervoor. Tot de oude man stierf, zouden ze niets tegen hem ondernemen, maar ze wilden hem wel bang maken. Ze wilden hem provoceren, en Michael wilde hetzelfde doen bij hen. Hij ademde diep in en dacht aan de man die hij wilde zijn. Elena was hier, naast hem, en in de wereld die ze samen voor ogen hadden was geen plaats voor geweld. Maar hij was in de eerste plaats een realist, waardoor toen haar vingers zich om de zijne strengelden, zijn gedachten niet werden geleid door hoop, maar door vergelding en afschrikking. Er schoot hem een oud gedicht te binnen.

Twee wegen lagen gesplitst in een geelgoud woud...

Michael stond op een kruispunt, en hij moest nu een keuze maken. Ga terug naar bed, of pak de wapens. Elena of de steeg. De toekomst of het verleden.

Elena kneep hem weer in zijn hand. ‘Hou van me, lief,’ zei ze, en daar koos hij voor.

Leven boven de dood.

De minder bewandelde weg.

De dageraad in New York brak gloeiend heet aan. De wapens waren opgeborgen en Elena sliep nog. Michael zat met zijn voeten op de vensterbank en keek naar beneden, het lege achterstraatje in. Ze waren rond vijf uur weggereden, achteruit de steeg uit, met één enkele stoot op de claxon toen ze uit het zicht verdwenen. Als het de bedoeling was geweest hem wakker te maken of schrik aan te jagen, was dat jammerlijk mislukt. Hij was al sinds drie uur op en voelde zich prima. Michael bestudeerde zijn vingertoppen, die vol gele verfvlekken zaten.

‘Wat zit jij daar te grinniken, knappe vent?’ Hij schrok op van haar stem en draaide zich om. Elena zat rechtop in bed, zwoel, en streek lang, zwart haar uit haar gezicht. Het laken gleed weg tot haar middel en Michael zette zijn voeten op de grond, wat verlegen beland te zijn geraakt in dit moment van onversneden geluk.

‘Moest ergens aan denken,’ zei hij.

‘Aan mij?’

‘Natuurlijk.’

‘Liegbeest.’

Ze lachte, haar huid nog vol vouwen. Haar rug stond hol toen ze zich uittrekte, de vuisten van haar kleine handen trokken wit weg. ‘Wil je koffie?’ vroeg Michael.

Ze viel achterover terug in de kussens, knorde tevreden, en zei: ‘Jij bent een geschenk uit de hemel.’

‘Een ogenblikje, dan.’ In de keuken schonk Michael warme melk in een mok, en dan koffie. Half om half, zoals zij het lekker vond. *Café au lait*. Erg Frans. Toen hij terugkwam had ze een van zijn hemden aan, de mouwen losjes opgerold over haar slanke armen. Hij gaf haar de koffie. ‘Leuk gedroomd?’

Ze knikte en haar ogen vonkten even. ‘Er was één droom bij die heel echt leek.’

‘O ja?’

Ze zakte terug in het bed en knorde weer even. ‘Toch komt er nog

eens een dag dat ik eerder op ben dan jij.'

Michael ging op de rand van het bed zitten en legde een hand op de wreef van haar voet. 'Reken maar, schat.' Elena was een langslaper en Michael haalde gewoonlijk niet meer dan vijf uur per nacht. Dat zij eerder uit bed zou komen dan hij was dan ook uiterst onwaarschijnlijk. Hij keek hoe ze haar koffie dronk en nam zich opnieuw voor de kleine dingen te onthouden die zo karakteristiek waren voor haar: de blanke lak die ze het liefst op haar nagels had, de lengte van haar benen, het littekentje op haar wang dat de enige ongerechtigheid in haar huid vormde. Ze had zwarte wenkbrauwen, ogen die bruin waren, maar honingkleurig konden zijn bij een bepaald licht. Ze was lenig en sterk, in elk opzicht een prachtige vrouw, maar dat was niet wat Michael het meest aan haar bewonderde. Elena kon zo genieten van de simpelste dingen: tussen koele lakens stappen, een nieuw gerecht proeven, met een gevoel van verwachting de voordeur opendoen om naar buiten gaan. Ze vertrouwde erop dat elk moment beter kon zijn dan het vorige. Ze ging ervan uit dat mensen goed waren, waardoor ze opgloeide als een vonk in een verder zo onverschillige wereld.

Ze dronk van haar koffie en Michael zag hoe ze ineens de verf op zijn handen opmerkte. Ze fronste licht. De mok ging bij haar lippen vandaan. 'Heb je hem nou al geschilderd?'

Ze probeerde boos te klinken, maar dat lukte niet, en toen hij probeerde de vraag te beantwoorden kon hij niet voorkomen dat zijn hele gezicht zich in een lach vertrok. Ze had zich voorgesteld hoe ze hem samen zouden schilderen – lachen, verf morsen – maar Michael had zich niet kunnen bedwingen. 'Kon me niet inhouden,' zei hij, en hij dacht aan de verse gele verf op de muren van het kleine kamertje aan het einde van de gang. Ze noemde het een tweede slaapkamer, maar het was in feite niet meer dan een grote inloopkast. Met een hoog, smal raam met ribbelglas. Waardoor het middaglicht de gele verf zou doen opglloeien als goud.

Ze zette de koffie neer en schoof naar achteren tegen de kale muur achter zich. Haar knieën maakten een tent van het laken en ze zei: 'Kom terug in bed, dan maak ik ontbijt voor je.'

'Te laat.' Michael stond op en liep terug naar de keuken. Hij had bloemen in een vaasje gezet. Het fruit was al gesneden en het sap ingeschonken. Daar legde hij verse lekkere broodjes bij en droeg daarna het blad naar binnen.

'Ontbijt op bed?'

Michaels stem stokte, hij moest even slikken. 'Een mooie Moederdag,' zei hij uiteindelijk.

'Het is geen...' Toen begreep ze hem.

Gisteren had ze hem verteld dat ze zwanger was.

Elf weken.

Ze bleven het grootste deel van de ochtend in bed – lezend, pratend – en daarna liep Michael mee met Elena naar haar werk, zodat ze op tijd binnen was voor het lunchuur losbarstte. Ze droeg een zwart jurkje dat haar bruine huid en donkere ogen goed deed uitkomen. Op hoge hakken kwam ze tot één meter achtenzestig en bewoog ze zich als een danseres – zo elegant dat Michael naast haar een ruige en hoekige indruk maakte, en uit de toon viel met zijn jeans, zware laarzen en versleten T-shirt. Maar zo kende Elena hem nu eenmaal: ruig en arm, een student die zijn studie had moeten afbreken en hoopte die nog eens te kunnen afmaken.

Dat was de leugen die alles in gang had gezet.

Ze hadden elkaar zeven maanden geleden leren kennen op een straathoek vlak bij New York University. Michael, onopvallend gekleed, had net zijn handen vol aan een klus. Hij was helemaal niet uit op een praatje met een mooie vrouw, maar toen de wind haar sjaal meenam, ving hij die instinctief op en gaf hij haar die terug met een buiging zo sierlijk dat hij er zelf van stond te kijken. Zelfs nu had hij nog steeds geen idee waar die vandaan was gekomen, die plotselinge lichtheid, maar ze reageerde lachend en gaf hem, toen hij daarom vroeg, haar naam.

Carmen Elena Del Portal.

Zeg maar Elena.

Ze zei het met een glimlach om haar lippen en met vuur in haar ogen. Hij herinnerde zich haar droge vingers en haar oprecht onderzoekende blik, en haar lichte Spaanse accent. Ze had een weerspannige haarlok weggestopt achter haar rechteroor, en met een onbekommerde glimlach had ze gewacht tot Michael had gezegd hoe hij heette. Hij was toen bijna doorgelopen, maar bleef toch staan. Het was de warmte in haar, het totaal ontbreken van angst of twijfel. En dus had Michael haar, anders dan hem altijd was geleerd, die dinsdagnmiddag om kwart over twee gezegd hoe hij heette.

Hoe hij écht heette.

De sjaal was van zijde, en heel licht voor een ding dat met zoveel kracht op twee levens landde. Hij leidde tot koffie, en meer, tot de emo-

ties kwamen in alle wildheid, iets waarop hij helemaal niet was voorbereid. En nu was hij verliefd op een vrouw die dacht dat ze hem kende – wat niet zo was. Michael probeerde te veranderen, maar moorden was makkelijk. En stoppen was moeilijk.

Halverwege hun wandeling naar het werk pakte ze zijn hand. ‘Jongen of meisje?’

‘Wat?’ Dat was wat normale mensen wilden weten, en Michael wist niet wat hij hoorde. Hij bleef staan, waardoor de mensen achter hem overstag moesten om hen te passeren. Ze hield haar hoofd schuin.

‘Hoop je op een jongen of op een meisje?’

Haar ogen glansden van het soort tevredenheid waarover hij alleen in boeken had gelezen, en toen hij naar haar keek was het zoals de eerste keer dat hij haar zag, alleen nog een beetje intenser. Er zat eenzelfde lichte geladenheid in de lucht, eenzelfde sfeer van licht en doelgerichtheid. Toen Michael sprak, kwamen de woorden uit het diepste van zijn binnenste. ‘Wil je met me trouwen?’

Ze lachte. ‘Zomaar gewoon trouwen?’

‘Ja.’

Ze legde haar handpalm tegen Michaels wang en haar lach stierf weg. ‘Nee, Michael. Ik wil niet met je trouwen.’

‘Omdat?’

‘Omdat je me vraagt om de verkeerde redenen. En omdat we de tijd hebben.’ Ze kuste hem. ‘Alle tijd.’

Ze had het bij het verkeerde eind.

Elena werkte als hostess bij een duur restaurant dat Chez Pascal heette. Ze was mooi, sprak drie talen, en de eigenaar had op haar voorspraak acht dagen geleden Michael aangenomen als bordenwasser. Michael had haar verteld dat hij zijn vorige baan was kwijtgeraakt, dat hij de dagen moest vullen tot hij een nieuwe baan vond, of tot zijn studielening eindelijk doorkwam, maar er was geen andere baan, er was geen studielening, dat waren alleen weer twee nieuwe leugens in een zee van duizenden. Maar Michael moest daar zijn, want hoewel niemand hem zou durven aanraken zolang de oude man nog ademhaalde, gold dat niet voor Elena. Haar zouden ze gewoon afmaken op het moment dat ze niets anders omhanden hadden.

Twee straten bij het restaurant vandaan zei Michael: ‘Heb je het je familie verteld?’

‘Dat ik zwanger ben?’

‘Ja.’

‘Nee.’ Emotie kleurde haar stem – verdriet en iets geheimzinnigs. Michael wist dat Elena familie had in Spanje, maar daar zei ze haast nooit iets over. Ze had geen foto’s, geen brieven. Er was ooit een keer voor haar gebeld, maar toen hij haar de telefoon gaf, verbrak Elena de verbinding. De dag erna nam ze een ander nummer. Michael drong nooit aan op antwoorden, niet over familie of het verleden.

Een paar minuten liepen ze zwigend verder. Een straat verder pakte ze zijn hand. ‘Kus me,’ zei ze, en dat deed Michael – en daarna zei Elena: ‘Jij bent mijn familie.’

Bij de deur van het restaurant bood een blauw zonnenscherm een streepje schaduw. Michael liep voorop, waardoor hij de schade aan de deur op tijd zag om zich te kunnen omdraaien en te voorkomen dat Elena die ook zag. Maar zelfs met zijn rug naar de deur bleef het beeld hem voor ogen staan: versplinterd hout, witte brokken die omhoogstaken uit het gebeitste mahoniehout. De kogels waren ingeslagen op ooghoogte en vlak bij elkaar, in een cirkel van nog geen vijf decimeter doorsnee. Michael zag voor zich hoe het moest zijn gegaan. Een zwarte auto langs de trottoirrand, een wapen met geluiddemper. Het was maximaal zes minuten rijden vanaf Elena’s appartement, dus moest het vanochtend om iets over vijf zijn gebeurd. Lege straten. Niemand in de buurt. Klein kaliber, vermoedde Michael, iets lichts, een precisie-instrument. Een .22, of misschien een .25. Hij leunde tegen de deur en voelde splinters door zijn shirt prikken. Achter zijn ogen laaide een koude woede. Hij pakte Elena’s hand en zei: ‘Als ik je vroeg uit New York te verhuizen, zou je dat dan doen?’

‘Mijn werk is hier. Onze levens...’

‘Als ik hier weg moest,’ probeerde hij weer, ‘zou je dan met me mee-gaan?’

‘We wonen hier. Hier wil ik ons kind opvoeden...’ Ze zweeg en op haar gezicht verscheen een begrijpende uitdrukking. ‘Veel mensen voeden hun kind in de stad op...’

Ze wist hoezeer hij de stad wantrouwde en hij keek van haar weg omdat het gewicht van de leugens te zwaar begon te drukken. Hij kon hier blijven en de oorlog die op til was proberen het hoofd te bieden, óf hij kon haar de waarheid zeggen en haar kwijtraken. ‘Hoor eens,’ zei hij, ‘ik kom vandaag later. Wil je dat tegen Paul zeggen?’ Paul was de restauranteigenaar. Die zette zijn auto altijd in de steeg opzij en had de deur vermoedelijk nog niet gezien.

‘Kom je niet mee naar binnen?’

‘Niet meteen, nee.’

‘Ik heb deze baan voor je geregeld, Michael.’ Ze zei het met een ongewoon vleugje boosheid.

Michael hield zijn hand op en zei: ‘Mag ik je sleutels?’

Met tegenzin gaf ze hem de sleutelset die Paul haar liet gebruiken. Hij opende de deur van het restaurant en hield die voor haar open. ‘Waar ga je naartoe?’ vroeg ze.

Haar gezicht stond ontredderd en nog altijd boos. Michael wilde haar wang strelen en zeggen dat hij zou moorden of sterven om haar te beschermen. Dat hij als het moest de hele stad zou afbranden. ‘Ik kom terug,’ zei hij. ‘Blijf in het restaurant.’

‘Je doet wel erg geheimzinnig.’

‘Ik moet iets doen,’ antwoordde hij. ‘Voor ons kind.’

‘Echt?’

Hij hield zijn hand tegen haar buik en zag voor zich op hoeveel afschuwelijke manieren deze dag kon eindigen. ‘Echt,’ zei hij.

En dat was waar.

2

Er komt een tijd... Michael wist niet hoe lang die woorden er al waren, maar ze gingen door zijn hoofd terwijl hij liep, als een refrein dat was afgestemd op de klank van zijn schoenen op het asfalt. Hij had geprobeerd het goed te doen en met eerbied. Hij had geprobeerd aardig te zijn.

Maar er komt een tijd...

Michael hield een taxi aan en gaf de chauffeur een adres op in Alphabet City. Na aankomst duwde hij een biljet van vijftig dollar door het glas en vroeg de man te wachten.

Michael woonde op de tweede verdieping van een gebouw zonder lift. Zijn flat had twee slaapkamers, tralies voor de ramen en een met staal versterkte deur. Elena was daar nooit geweest, en zo wilde hij het ook houden. De kast in de tweede slaapkamer bevatte geweren en handwapens, een kogelwerend vest en stapels geld. Er was een groot schap met messen en projectielen met scherpe randen, en er lagen keurige rol-

len glanzend draad. Hij zou heel wat uit te leggen hebben als ze werden gevonden.

Michael zette het alarm af en liep de grote zitkamer door. De hoge ramen lieten het middaglicht binnen, maar hij keek niet naar de dingen die erdoor werden onthuld: de muur met boeken, het fraaie meubilair en de echte kunst. Hij zette koers naar het gangetje achterin, liep langs het vertrek met zijn uitrusting naar de slaapkamer erachter. Het bed was groot, maar spartaans en zonder tierelantijnen, en op de ladekast stond de enige foto die hij bezat. De verschoten en verweerde prent van twee jongens op een besneeuwd veld vol modderplekken zat tussen glas geklemd. Omdat hij niet wist of hij ooit nog zou terugkomen in zijn flat, schoof Michael de foto uit de lijst en nam hem mee naar de kast. Van al zijn bezittingen was deze foto het enige wat voor hem telde. Bij de kastdeur trok Michael al zijn kleren uit en legde die op een hoop. Van een lang cederhouten rek pakte hij een paar handgemaakte Engelse schoenen en vervolgens koos hij uit een rij van twintig een maatkostuum. Ook het pak was Engels, evenals de overhemden. Hij trok een crèmekleurig overhemd aan en strikte een das om die donker genoeg was om het doel van zijn bezoek te accentueren. De oude heer waardeerde het als iemand goed gekleed ging. Hij zag dat als een vorm van respect, en Michael vond dat ook. Hij stak de foto in de binnenzak van zijn jasje en ging toen terug naar de taxi, waar hij de chauffeur een ander adres opgaf. Ze reden naar het noorden en het oosten, waar de rivier langs de ‘upper fifties’ streek. Als je rijk was en rust wilde, was Sutton Place bij uitstek geschikt om als domicilie te kiezen. Er woonden beroemdheden en politici, en niemand keek daar op van limousines met getinte ruiten. De oude man bezat het hele gebouw waarin hij wilde sterven, en terwijl de FBI zonder twijfel wist wie er in dat herenhuis van vier verdiepingen met uitzicht over de rivier woonde, had geen van de burens ook maar enig idee. Dat laatste was het belangrijkste. Na een leven in het nieuws en in de rechtszalen, na drie gevangenisstraffen, na zeventienveertig jaren waarin hij was vervolgd en aan de schandpaal genageld, wilde de oude man nu in rust sterven.

Michael begreep dat.

Hij vroeg de taxichauffeur het huis voorbij te rijden, een heel blok verder naar het noorden, en pas te stoppen bij de voormalige heliport aan Sixtieth Street. Die ruimte daar diende nu om honden uit te laten, en Michael zag, toen hij uit de auto stapte, goed geklede vrouwen met elkaar staan praten terwijl hun hondjes aan het spelen waren. Een van